

**UCHWAŁA NR LXVI/673/2024
RADY GMINY GÓRNO
z dnia 27 lutego 2024 r.**

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno na lata 2024-2030”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 40 z późn. zm.), art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.), Rada Gminy Górno uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno na lata 2024-2030”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc Uchwała Nr XXIX/284/2021 Rady Gminy Górno z dnia 9 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2026”.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Górno.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Górno

Tomasz Tofil

UZASADNIENIE

Do zadań własnych gminy na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno jest zadaniem obligatoryjnym dla gmin i wynika bezpośrednio z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno na lata 2024-2030 zwany dalej Programem, został opracowany w celu zwiększenia efektywności przeciwdziałania przemocy domowej oraz minimalizowania jej negatywnych następstw w życiu społeczności gminy. Dokument ten wprowadza działania, których celem jest udzielenie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, podjęcie interwencji wobec osób stosujących przemoc oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na skalę zjawiska przemocy domowej.

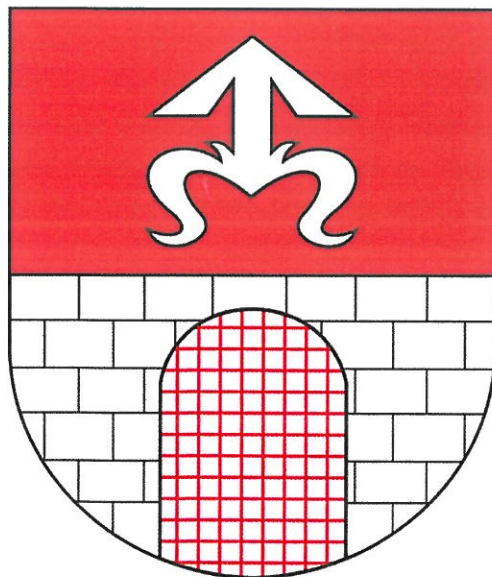
W 2023 r. nastąpiła nowelizacja ustawy, która wprowadziła nowe pojęcia, w tym przemoc w rodzinie zastąpiono przemocą domową w związku z czym aktualizacji podlega dotychczasowy gminny program. Ponadto przyjęto Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030, który wskazuje kierunki działań w przeciwdziałaniu przemocy domowej na lata 2024-2023.

W związku z powyższym zasadne jest przyjęcie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno na lata 2024-2030”.

Przewodniczący Rady Gminy Górno

Torusz Tofil

Załącznik do Uchwały
Nr LXVI/673/2024
Rady Gminy Górno
z dnia 27 lutego 2024 roku

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA TERENIE GMINY GÓRNO
NA LATA 2024-2030**

Przewodniczący Rady Gminy Górno
Tomasz Tofil

WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 535) wprowadziła zmiany między innymi w gminnym systemie przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z artykułem 6 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Artykuł 9b ust. 2 pkt 4 doprecyzowuje, że opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej jest zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI). Niniejszy Program stanowi właśnie odpowiedź na ten obowiązek nałożony na Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminę Górno. Wspomniane zmiany w Ustawie, w głównej mierze dotyczyły:

- sposobu diagnozowania przemocy w oparciu o jej nową definicję oraz zakres: przemoc w rodzinie zastąpiono przemocą domową. Konsekwencją zmiany nazwy ustawy jest rozszerzenie kręgu osób, na które będą oddziaływać przepisy zmienionej ustawy, w tym między innymi o byłego małżonka, byłego partnera lub innej osoby pozostającej obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Również dzieci będące świadkami przemocy domowej obecnie będą traktowane jako osoby doznające przemocy domowej;
- wprowadzono nowe formy wsparcia dla osób doznających przemocy;
- rozszerzono dotychczasowe formy przemocy domowej. Do przemocy fizycznej, psychicznej i wykorzystywania seksualnego dodano dwie kolejne formy tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc;
- wprowadzono programy psychologiczno-terapeutyczne, które wraz z programami korekcyjno-edukacyjnymi mają przyczynić się do powrotu do prawidłowych relacji w środowisku domowym osób stosujących przemoc;
- reorganizacji działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, między innymi poprzez wyraźne rozdzielanie zadań grup diagnostyczno-pomocowych (zastępujących dotychczasowe Grupy Robocze) od zadań ZI. Zespołom działającym w samorządach gminnych zostały przypisane tylko i wyłącznie zadania o charakterze strategicznym i systemowym, pozostawiając pomoc i wsparcie w indywidualnych przypadkach grupom diagnostyczno-pomocowym;
- procedury „Niebieskie Karty” - właściwości miejscowej w prowadzeniu procedury, wyłączenie ZI lub jego członków oraz warunków wszczęcia i zakończenia procedury NK;
- pozbawienia posiadacza broni palnej w przypadku wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.

Oprócz opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przewodniczący Rady Gminy Górno

Tomasz Tofil

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno na lata 2024-2030 zwany dalej Programem, został opracowany w celu zwiększenia efektywności przeciwdziałania przemocy domowej oraz minimalizowania jej negatywnych następstw w życiu społeczności gminy. Dokument ten wprowadza działania, których celem jest udzielenie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, podjęcie interwencji wobec osób stosujących przemoc oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na skalę zjawiska przemocy domowej.

CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Podstawowe definicje dotyczące niniejszego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno na lata 2024-2030 zostały ujęte w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Przemoc domowa to przynajmniej jednorazowe umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Ponadto przepisy rozszerzono m.in. o byłych małżonków czy partnerów niezależnie od wspólnego zamieszkiwania. Aktualnie obowiązujące przepisy nie definiują już „członka rodziny” a „osobę doznającą przemocy domowej”. Zgodnie z aktualnymi przepisami osobą doznającą przemocy domowej, wobec której stosowana jest przemoc domowa jest:

- małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępní, zstępní, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- wstępní i zstępní oraz ich małżonkowie,
- rodzeństwo oraz ich wstępní, zstępní i ich małżonkowie,
- osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępní, zstępní, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępní, zstępní, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępní, zstępní, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletni.

Przewodniczący Rady Gminy Górno

Tomasz Tofil

Za osobę doznającą przemocy domowej uznano również małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób wymienionych powyżej. Świadkiem przemocy domowej jest również osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Ustawa doprecyzowuje także, że osobą stosującą przemoc domową jest **osoba pełnoletnia**, która dopuszcza się przemocy domowej.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że¹:

- jest intencjonalna – jak wynika z definicji przemocy domowej, działania osoby stosującej przemoc domową nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia bliskich i zadawania im bólu. Osoba stosująca przemoc dąży do uzyskania pełnej kontroli i władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonana, że wie co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym posiada wyłączne prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować;
- występuje dysproporcja siły - nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, osoba doznająca przemocy staje się coraz bardziej bezradna, a osoba stosująca przemoc – coraz bardziej silna i bezkarna;
- jest naruszana godność oraz prawa jednej ze stron - osoba stosująca przemoc domową narusza godność osoby doznającej przemocy, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.);
- powoduje cierpienie, szkody i krzywdy moralne- osoby doznające przemocy doznają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy domowej mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie.

Sama definicja zjawiska przemocy domowej wskazuje na wieloaspektowość tego zjawiska, gdyż dotyczy różnych sfer działalności człowieka. Najczęściej mamy do czynienia z jej dwoma odmianami: fizyczną nazywaną również „gorącą” oraz psychiczną nazywaną „zimną”. Rozróżniana jest również przemoc seksualna, ekonomiczna, a także cyberprzemoc oraz zaniechanie:

- **przemoc fizyczna** – najczęściej identyfikowana i łączona z przemocą domową. Polega na użyciu siły i prowadzi do naruszenia nietykalności cielesnej, np. poprzez popychanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie itp.;
- **przemoc psychiczna** – głównie dotyczy naruszenia godności drugiej osoby np. poprzez umyślne działania wykorzystujące mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby;
- **przemoc seksualna** – naruszenie intymności, wymuszanie niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy;
- **przemoc ekonomiczna** – naruszenie własności. Jest to forma przemocy psychicznej mająca na celu przejęcie kontroli nad zdolnościami do nabywania i korzystania z zasobów ekonomicznych partnera. Jej głównym celem jest dominacja nad drugą osobą za pomocą pieniędzy albo wartości materialnych. Sprawca wykorzystuje uzależnienie partnera od swoich dochodów lub majątku do znęcania się.

¹ Na podstawie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

- **zaniedbanie** – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Obejmuje celowe niewykonywanie niezbędnych czynności opiekuńczych i wychowawczych wobec osoby podlegającej opiece przez osobę do tego zobowiązaną.
- **cyberprzemoc** - to przemoc z użyciem nowoczesnych technologii, często związana z groźbami, zniesławieniem, ale również z elementami fotografii i filmów o kontekście seksualnym.

Przemoc domowa bardzo rzadko ma charakter incydentalny, przeważnie jest to długotrwały proces. Prawdopodobieństwo, że osoba, która raz dopuściła się przemocy zrobi to ponownie, określane jest jako bardzo wysokie. Schemat cykli przemocy przedstawia zachowania sprawcy ujęte w trzech fazach. Twórczynią teorii cykli przemocy jest psycholog Leonora E. Walker. Badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Zauważyła ona, że na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

- faza narastania napięcia,
- faza gwałtownej przemocy,
- faza „miodowego miesiąca”.

Zachowania te znajdują odzwierciedlenie u wszystkich osób doznających przemocy bez względu na płeć. W fazie pierwszej osoba stosująca przemoc staje się rozdrażniona, przestaje kontrolować swoją złość i gniew, szuka pretekstu do kłótni, awantury. Faza gwałtownej przemocy ma miejsce w momencie upustu narastającego napięcia. Zachowanie osoby stosującej przemoc jest bardzo nieprzewidywalne i gwałtowne. Dochodzi do wybuchu zachowań agresywnych, które mogą objawiać się biciem pięściami, przedmiotami, kopaniem, grożeniem bronią, ostrymi narzędziami, duszeniem. Często towarzyszy temu agresja słowna. Faza „miodowego miesiąca” zatrzymuje osobę doznającą przemocy w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Prawdziwe zagrożenie jakie niesie ze sobą ta faza jest związane z tym, że przemoc w następnym cyklu zazwyczaj jest gwałtowniejsza i za każdym razem narasta. Jeśli już raz doszło do użycia przemocy, będzie się ona powtarzać dopóki nie będzie przerwana, najczęściej przez interwencję z zewnątrz.

CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE GÓRNO

Przemoc domowa, ze względu na poważne skutki psychiczne, fizyczne, społeczne i wychowawcze, jakie doznają jej ofiary, jest jednym z najpoważniejszych, współczesnych problemów społecznych. Występuje we wszystkich kulturach i w równy sposób dotyka przedstawicieli różnych grup społecznych bez względu na ich status materialny, wykształcenie, wyznanie i miejsce zamieszkania. W przypadku gminy Górno może dotyczyć zarówno osób zamieszkałych na terenie gminy od wielu lat, jak i tych dopiero co przybyłych.

Rzeczywiste rozmiary przemocy domowej są trudne do zmierzenia i mogą stanowić podstawę wielu ludzkich tragedii, które z różnych powodów często nie zostają ujawniane i tym samym zgłaszane organom ścigania. Ze względu na specyfikę samego zjawiska, osobistą tragedię, cierpienie osób doznających przemocy i wstyd przed otoczeniem, problem ten bywa często przemilczany przez same te osoby. Dramaty, które rozgrywają się nierzadko w czterech ścianach domów i mieszkań mają poważne

konsekwencje dla wszystkich członków rodzin. Dotyczy to nie tylko osób doznających i stosujących przemoc, ale również jej świadków, w tym małoletnich. Przemoc należy bez wątpienia zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej, które w swojej konsekwencji są destruktywne dla całej rodziny, godzą w podstawowe wartości właściwe dla społeczeństwa demokratycznego.

W celu zdiagnozowania zjawiska przemoc, w tym przemoc domowej wykorzystano dane Centrum Usług Społecznych w Górnym, w tym raporty dotyczące zjawiska przemoc w gminie Górno z lat 2019-2022 oraz raport z diagnozy zjawiska przemoc domowej. Zarządzeniem nr 104/2023 z dnia 13 września 2023 roku został powołany Zespół Interdyscyplinarny w Górnym, który skupia przedstawicieli różnych instytucji, którzy poprzez współpracę i skoordynowane działania mają nieść pomoc osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałać zjawisku przemoc na terenie gminy Górno.

CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA W OPARCIU O OGÓLNOPOLSKIE TRENDY

Badania nad przemocą domową (wcześniej określaną jako „w rodzinie”) są w Polsce realizowane stosunkowo od niedawna. Problem ten zaczęto badać w latach 90-tych w ramach modernizacji lecznictwa odwykowego. Aktualne informacje opierają się głównie na badaniach dotyczących osób korzystających z pomocy instytucjonalnej. Statystyki przygotowywane przez pomoc społeczną opierają się m.in. na wywiadach środowiskowych realizowanych w mniej uprzywilejowanych grupach społecznych. Część społeczeństwa lepiej sytuowana materialnie, która nie ma kontaktu z pracownikami pomocy społecznej, ma tym samym większą możliwość „ochrony” swojej prywatności przez zainteresowaniem urzędników i policji. Dlatego też, tak jak wspomniano wcześniej, pomimo społecznego zauważenia problemu, ciągle trudno jest uchwycić prawdziwe i realne rozmiary tego zjawiska.

Z danych prezentowanych przez Komendę Główną Policji wynika, że w ostatnich latach stale zmniejsza się liczba założonych „Niebieskich Kart”, co można systemowo utożsamiać ze spadkiem liczby przypadków przemoc domowe w Polsce. Osobami doznającymi przemoc domowej są na ogół kobiety i dzieci. Mężczyźni z kolei najczęściej widnieją w statystykach jako sprawcy przemoc. Poniższe liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” wyłącznie przez Policję (bez danych z działalności innych, upoważnionych do zwalczania przemoc domowej).

	2019	2020	2021	2022
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	74313	72601	64250	61645
Ogólna osób dotkniętych przemocą, w tym:	88 032	85 575	75 761	71631
kobiety	65 195	62 866	55 112	51935
mężczyźni	10 676	10 922	9 520	8714
małoletni	12 161	11 787	11 129	10982
Ogólna liczba osób podejrzewanych o stosowanie przemoc domowej, w tym:	74 910	73 228	64 846	62 244

Przewodniczący Rady Gminy Górno

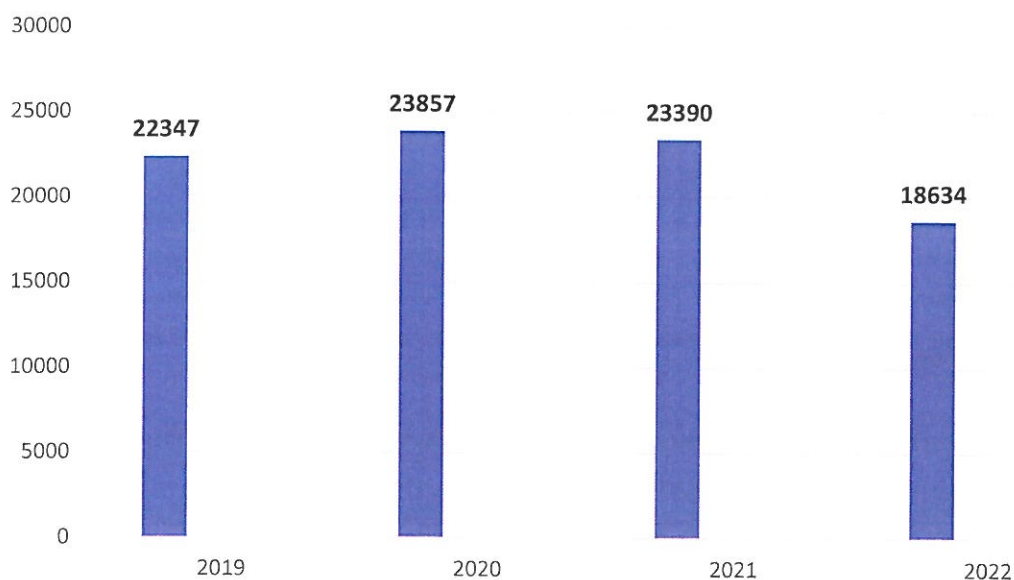
Tomasz Tofil

kobiety	6 448	6 677	6 173	6 497
mężczyźni	68 148	66 198	58 349	55 426
małoletni	314	353	324	321
Ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu w tym:	42 583	39 798	33 622	31 807
kobiety	2 126	1 986	1 831	1 872
mężczyźni	40 435	37 781	31 769	29 901
małoletni	22	31	22	34

Źródło. Komenda Główna Policji

Istotną rolę w ogólnopolskim systemie przemocy domowej pełni Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. Jej działalność obejmuje udzielanie informacji, porad prawnych oraz wsparcia emocjonalnego wszystkim dotkniętym problemem przemocy, osobom krzywdzonym i krzywdzącym, a także świadkom i tym, którzy pragną podzielić się swoimi wątpliwościami lub doświadczeniem z tego zakresu.

Liczba rozmów

Źródło. <https://www.niebieskalinia.info/>

Ostatnie lata to generalnie wzrost liczby rozmów. W latach 2020-2021, w okresie pandemii COVID-19 coroczna liczba telefonów przekraczała 23 tysiące. Kolejny rok przyniósł spadek liczby rozmów do poziomu 18,6 tysiąca. Największą grupę osób dzwoniących stanowiły osoby doznające przemocy i mieszkające w dużych miastach. Najczęstszymi zgłaszanymi formami przemocy były przemoc psychiczna oraz fizyczna. Zestawienie statystyczne pokazuje, że mieszkańcy wsi stanowią niewielki odsetek osób korzystających z Niebieskiej Linii.

Przewodniczący Rady Gminy Górno
[Podpis]
 Tomasz Tojł

CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA W OPARCIU O DIAGNOZĘ PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE GÓRNO

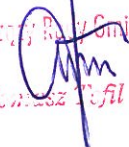
W styczniu 2024 roku, w oparciu o badania sondażowe realizowane w grudniu 2023 roku wśród mieszkańców gminy Górno oraz uczniów klas VI-VIII opracowania Diagnozę zjawiska przemocy domowej w gminie Górno.

	2019	2020	2021	2022
Liczba posiedzeń ZI	4	4	4	4
Liczba Grup Roboczych	63	29	29	27
Liczba spotkań GR	128	46	50	86
Liczba wszczętych procedur NK	49	25	35	6
Liczba kontynuowanych procedur NK	14	34	24	30
Liczba rodzin objętych wsparciem ZI	63	59	84	85
Liczba osób doświadczających przemocy	129	168	95	118
Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem ZI	219	168	151	168

W analizowanym przedziale czasu, Zespół Interdyscyplinarny corocznie zbierał się po cztery razy. Grupy robocze kierowane do pracy z poszczególnymi rodzinami zbierały się za to w zależności od potrzeb, w tym od nowych przypadków przemocy domowej w gminie. Jak wynika z powyższej tabeli liczba funkcjonujących Grup Roboczych na przestrzeni ostatnich czterech lat zmniejszyła się. Na reorganizację prac Zespołu Interdyscyplinarnego miała wpływ między innymi pandemia COVID-19. W 2020 roku (czyli pierwszym roku z obostrzeniami sanitarnymi) zmniejszyła się liczba rodzin objętych wsparciem Zespołu Interdyscyplinarnego a także liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę Niebieskie Karty. Był to ogólnopolski trend. Zdaniem ekspertów wpływ na to miała właśnie pandemia i wprowadzone w jej trakcie obostrzenia. Skutkiem tego było rzadsze wychodzenie pracowników pomocy społecznej w teren, a policjantom z kolei przybyło nowych obowiązków związanych z przestrzeganiem obostrzeń. To właśnie te dwie grupy globalnie przodowały w liczbie sporządzanych kart.

Jak wynika z danych statystycznych, przemoc domowa jest zjawiskiem obecnym w gospodarstwach domowych w gminie Górno. Powiązana często jest z innymi problemami, takimi jak np. alkoholizm, ale może wystąpić w każdym innym środowisku. Przeprowadzone badania sondażowe pokazały, że uczniowie generalnie bezpiecznie czują się w szkole (81,91%), klasie (80,85%), w drodze do szkoły (90,43%) oraz w domu (97,87%). Jako przynajmniej dobre, swoje relacje z rodzicami oceniło 88,30% uczniów, ale jednocześnie 90,43% stwierdziło, że pada w domu ofiarą przemocy. Konstrukcja pytania nie wykluczała relacji między rówieśniczych. Stosowania kar cielesnych nie doświadczyło 87,23% badanych. Dostyc często karany jest jednak 1%, a kolejne 11,70% czasami, jak zrobi coś złego. Przypuszczenia co do występowania przemocy domowej u rówieśników ma 9,57% badanych, a kolejne 2,13% jest wręcz tego pewne. Dane te pokazują, że przemoc domowa w rodzinach z dziećmi ma miejsce na terenie gminy Górno. Pomimo incydentalnego charakteru tego zjawiska, należy zawsze pamiętać, że jest to często dramat dziecka. Dramat, którego nie powinno nigdy doświadczyć.

Około połowa mieszkańców zna przypadki przemocy domowej bądź przypuszcza, że takowe mają miejsce na terenie gminy Górno (po 24,19% wskazań). Według ankietowanych przemoc domowa najczęściej ma postać przemocy fizycznej oraz psychicznej. Znaczny odsetek respondentów (41,94%)

Przewodniczący Rady Gminy Górno

Tomasz Cifil

jest zdania, że przemoc domowa może być prywatną sprawą między ofiarą i oprawcą, ponieważ zależy to głównie od kontekstu całej sytuacji. Sprawca przemocy najczęściej był utożsamiany z płcią męską, natomiast osoby doświadczające przemocy to głównie kobiety oraz dzieci.

Niepokojącym jest, że sytuację w której mąż uderzył żonę z powodu nie przygotowanej kolacji, za przejaw przemocy domowej uznało jedynie 53,23% badanych. Spoliczkowanie pijanego męża jako przemoc domową ocenił jeszcze mniejszy odsetek ankietowanych – jedynie 17,74%. Najczęściej jako przejaw przemocy domowej mieszkańcy wskazywali krzyk (64,52%).

Szukając pomocy, osoba doświadczająca przemocy domowej powinna głównie udać się na policję – służby te wskazało 64,52% respondentów. Jednak aż 14,52% mieszkańców nie wiedziało, gdzie taka osoba powinna się udać. Znaczny odsetek ankietowanych słyszał o procedurze Niebieskiej Karty (85,48%), ale jedynie 35,48% słyszało o Zespole Interdyscyplinarnym. W związku z tym, aż 64,52% osób zadeklarowało, że nie wie jak ewentualnie zgłosić się po pomoc do tego zespołu specjalistów. Biorąc pod uwagę wnioski można założyć, że skala przemocy domowej w gminie Górnio jest wyższa, niż wskazują na to oficjalne dane Zespołu Interdyscyplinarnego. Świadomość mieszkańców na temat zjawiska należy ocenić nisko, zarówno przez pryzmat postrzegania zachowań przemocowych jak i dostępności pomocy. Wskazanie jest zatem zintensyfikowanie działań profilaktycznych oraz przede wszystkim informacyjnych mających na celu zwiększenie świadomości mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej.

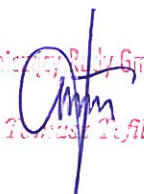
ZGODNOŚĆ Z RZĄDOWYM PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030

Tworząc niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górnio na lata 2024-2030 należało odnieść się do Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Dokument ten określa m.in. zadania dla gmin i powiatów dotyczące świadczenia pomocy dla osób doznających przemocy domowej np. w zakresie rozbudowy sieci i poszerzania oferty placówek udzielających wsparcia.

Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 został ustanowiony Uchwałą nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku. Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce. Aby tego dokonać, wyznaczono cztery cele szczególne:

1. zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
2. zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej,
3. zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową,
4. zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Celem zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, na potrzeby realizacji Programu, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców.

Przewodniczący Rady Gminy Górnio

Tomasz Tofil

Profilaktyka skierowana jest do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową. Obszar ochrony obejmuje osoby doznające przemocy oraz przedstawicieli właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej. Kolejny obszar związany z oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową, oprócz grupy docelowej zawartej w swojej nazwie, ukierunkowany jest również na właściwe służby lub podmioty zajmujące się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową. Ostatni obszar obejmujący podnoszenie kompetencji i rozwój umiejętności skierowany jest wyłącznie do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Konstrukcja strategiczna użyta w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 posłuży do wyznaczenia matrycy strategicznej Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno na lata 2024-2030.

CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno na lata 2024-2030 jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali zjawiska w gminie Górno.

Tak sformułowany cel główny jest zgodny z zapisami Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Osiągnięcie wyznaczonego celu wymaga podjęcia działań w różnych obszarach. Wyznaczono zatem szczegółowe cele operacyjne Programu oraz doprecyzowujące kierunki działań.

Obszar 1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel operacyjny 1. Prowadzenie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej

Cel operacyjny 2. Zwiększenie skuteczności i dostępności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel operacyjny 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel operacyjny 4. Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Przewodniczący Rady Gminy Górno
[Signature]
2022-2027

Obszar 1.

Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel operacyjny 1. Kierunki działań

Prowadzenie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

- Poszerzenie wiedzy mieszkańców gminy, w tym służb, na temat zjawiska przemocy domowej
- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej
- Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych
- Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w gminie
- Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych przyczyniających się do zwiększenia świadomości mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej
- Prowadzenie działań edukacji antyprzemocowej w szkołach
- Organizowanie i współorganizowanie konferencji i spotkań edukacyjnych na temat zjawiska przemocy domowej
- Wspieranie lub inicjowanie lokalnych wydarzeń kulturalnych i sportowych, podczas których nagłaśniani byłby problem zjawiska przemocy domowej i agresji.

Termin realizacji

Działania ciągłe

Realizatorzy i partnerzy

Centrum Usług Społecznych, placówki oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Samorządowe Centrum Oświaty, Gminny Ośrodek Kultury, Zespół Ośrodków Zdrowia, Gminna Biblioteka Publiczna, organizacje pozarządowe, Policja

Wskaźniki

- Liczba przeprowadzonych diagnoz
- Liczba kampanii społecznych w obszarze przemocy domowej
- Liczba działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej zrealizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi
- Liczba zrealizowanych działań edukacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w szkołach
- Liczba konferencji i spotkań edukacyjnych w temacie przemocy domowej, w których organizację była zaangażowana jednostka
- Liczba uczestników konferencji i spotkań edukacyjnych
- Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowych związanych z tematyką przemocy domowej

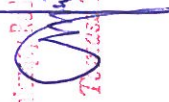
Przewodnicząca Rady Gminy Górnio

2024.05.15

Obszar 2.	Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej
Cel operacyjny 2.	Zwiększenie skuteczności i dostępności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury gminnej służącej pomocy osobom doznającym przemocy domowej • Wypracowanie zasad współpracy z podmiotami i organizacjami pozarządowymi udzielającymi pomocy osobom doznającym przemocy domowej • Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej • Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej • Monitorowanie działań pomocowych • Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i zapewnienie funkcjonowania grup diagnostyczno-pomocowych • Zapewnienie funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego • Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty • Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej dostępu do pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego • Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej i rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej • Podejmowanie współpracy w celu zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej
Termin realizacji	Działania ciągłe
Realizatorzy i partnerzy	Zespół Interdyscyplinarny, Centrum Usług Społecznych, Urząd Gminy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Ośrodków Zdrowia, Policja
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego • Liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych • Liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych • Liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego w przeciągu roku • Liczba wszczętych w danym roku Niebieskich Kart • Liczba kontynuowanych w danym roku procedur Niebieskie Karty • Liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedur Niebieskie Karty • Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego • Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie schronienia

Obszar 3.	Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową
Cel operacyjny 3.	Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie i rozszerzanie ofert działań wobec osób stosujących przemoc domową realizowanych przez instytucje samorządowe oraz podmioty i organizacje pozarządowe, a także wypracowanie i doskonalenie zasad współpracy pomiędzy podmiotami je realizującymi. • Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej. • Zwiększenie udziału osób stosujących przemoc domową w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych • Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym procedury „Niebieskie Karty” • Działanie i współpraca służb w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana między nimi informacji • Motywowanie, a także kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową
Termin realizacji	Działania ciągłe
Realizatorzy i partnerzy	Zespół interdyscyplinarny, Centrum Usług Społecznych, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Urząd Gminy, placówki oświatowe, Zespół Ośrodków Zdrowia
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób stosujących przemoc objętych procedurą Niebieskie Karty • Liczba przekazanych organom ścigania i wymiarowi sprawiedliwości informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc • Liczba osób skierowanych do programów korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych • Liczba osób, które wzięły udział w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych

Przewodnicząca Rady Gminy
[Podpis]
 Tomasz Tufil

Obszar 4.	Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej
Cel operacyjny 4.	Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie i wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej • Wzmacnianie kompetencji członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych poprzez organizację szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pozostałych osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Górnio • Zapewnienie osobom pracującym bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc wsparcia w formie min. superwizji
Termin realizacji	Działania ciągłe
Realizatorzy i partnerzy	Zespół Interdyscyplinarny, Centrum Usług Społecznych
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej • Liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej • Liczba osób uczestniczących w różnych formach poradnictwa i wsparcia psychologicznego • Liczba osób korzystających z superwizji

Przewodnicząca Rady Gminy Górnio

 Teresa Tofil

ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno na lata 2024-2030 kierowany jest do:

- Wszystkich mieszkańców gminy Górno;
- Osób doznających przemocy domowej, w tym: dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych;
- Osób stosujących przemoc w rodzinie;
- Świadców przemocy w rodzinie, w tym dzieci;
- Służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą;
- Przedstawicieli władz lokalnych.

PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU

Efekty Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno na lata 2024-2030 w głównej mierze zależą od stopnia realizacji niniejszego Programu. Nakreślony cel główny, czyli *zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali zjawiska w gminie Górno*, jednoznacznie wskazuje efekt docelowy Programu:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej w gminie Górno.

Efekt ten zostanie osiągnięty poprzez:

- podniesienie świadomości społecznej mieszkańców gminy w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom doznającym przemocy domowej, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w tym zwiększenie ich udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub/i psychologiczno-terapeutycznych oraz edukacyjnych lub/i wspierających,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin dotkniętych przemocą oraz dla osób ją tę przemoc stosujących.

MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno na lata 2024-2030 sam w sobie nie jest rozwiązaniem na problem

Przewodniczący Rady Gminy Górno

Tomasz Rofal

przemocy w rodzinie. Jak wspomniano w poprzednim rozdziale, dopiero realizacja zawartych w nim działań ma doprowadzić do osiągnięcia celu głównego jakim jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Górno. Ze względu na wieloletni okres realizacji Programu wymagane jest jego monitorowanie pod kątem skuteczności podjętych działań. Za monitoring Programu odpowiadać będzie Zespół Interdyscyplinarny w oparciu o raporty przygotowywane przez realizatorów Programu. Raporty te będą zawierać informacje o realizacji wskazanych w Programie wskaźników. Monitoring w formie sprawozdania z realizacji Programu będzie corocznie przedkładany Wójtowi Gminy Górno w terminie do 31 marca roku po roku objętym monitoringiem. Ze względu na długi okres realizacji Programu zaleca się przeprowadzenie ewaluacji śródkresowej obejmującej pierwsze trzy lata realizacji Programu. Ewaluacja powinna odnosić się do sprawozdań sporządzonych za lata 2024-2026 i zostać przeprowadzona do dnia 31 maja 2027 roku. Dzięki prowadzonemu procesowi monitoringu i ewaluacji uzyskana zostanie informacja czy i w jakim obszarze Program wymaga aktualizacji, przeformułowania lub zmian postawionych celów. Kierunki działań, jak również działania planowane do realizacji stanowią ogólny zarys, konieczny do realizacji Programu i mogą być na bieżąco uzupełniane o inne działania, wynikające z potrzeb rodzin i osób, do których kierowany jest Program na przestrzeni kolejnych lat jego realizacji.

Źródła finansowania

Zadania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno na lata 2024-2030 finansowane będą z:

- środków własnych budżetu gminy;
- środków zaplanowanych w budżetach realizatorów Programu;
- środków zabezpieczonych w ramach corocznych Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii;
- środków z budżetu państwa w ramach otwartych konkursów;
- możliwych źródeł zewnętrznych.

Organizacje pozarządowe środki finansowe na realizację przyjętych przez siebie zadań, czerpać będą m.in. przystępując do konkursów, ogłaszanych przez jednostki samorządowe każdego szczebla w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

INFORMACJE O TWORZENIU PROGRAMU

Program został opracowany przez Zespół Interdyscyplinarny w Górnem. Konsultacje społeczne dotyczące projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Górno na lata 2024-2030 odbyły się w oparciu o Uchwałę Nr XII/104/2019 Rady Gminy Górno z dnia 3 września 2019 roku w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Górno.

Przewodniczący Rady Gminy Górno

Tomasz Tofil

